

повідомленню, водночас, нівелюючи так би мовити їх первинне значення. Наприклад, буденними стають такі словосполучення, як «сюрреалістичні мотиви», «футуристичні пари», «штучний антагонізм», «урбаністичний стиль» та «трансцендентна чуттєвість». Нажаль, значення даних словосполучень далеко не завжди відповідає сутності об'єктів стосовно яких вони використовуються, і вживаються вони зовсім в недоречному контексті. І в даному випадку слід сказати, що думка Р. Барта щодо «опису моди» не втрачає своєї актуальності, зокрема його теза, що позначене експліціюється в тексті. Іншими словами, коли ми чуємо той чи інший слоган, він у нас асоціюється з певним товаром, у тому числі й з модним брендом.

Не хетують маркетологи і активним використанням лестощів, наприклад «Корона – для королев», «L'Oréal – адже Ви цього варті». В цих рекламних слоганах відбувається неадекватне завищення самооцінки споживача, піднесення його до надвисокого соціального рівня. Робиться акцент на унікальність засобу, на його беззаперечний ефект та на ідеальну зовнішність, передусім. Як наслідок, придбати ту чи іншу річ спонукає не власне бажання, а «беззаперечний смак та стиль», який пропагується в рекламі.

Отже, можна стверджувати, що мода безперервно позначає одяг і світ, у свою чергу, реклама формує моду, вона передає бажану інформацію про товар та нав'язує чужі думки і уподобання. Реклама поєднує в собі сприйняття дійсності та сама створює цю дійсність. Завдяки штучним образам формує суспільний настрій. Вона задає стиль до якого мають прагнути всі. Навіть якщо в наслідуванні заданого іміджу виникають складності (як-то брак коштів чи соціальний статус), завдяки рекламі (опису-тексту) споживач все одно, іде до своєї мети – стати володарем рекламованого товару.

Наколонко І.М.

аспірант;

Науковий керівник: Дяченко М.В.

*доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії та політології,
Харківська державна академія культури*

ВИБІР МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ Й ВИМІРЮВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Актуальність вивчення проблематики здорового способу життя є незаперечною і обумовлюється важливістю цього питання для життєдіяльності окремої людини й нормального розвитку суспільства. До наук, об'єктом і предметом вивчення яких являється здоровий спосіб життя, можна віднести медичні дисципліни, валеологію, психологію, педагогіку, науки з фізичного виховання і спорту та ін. Крім того, існує потреба в обґрунтуванні вимірів здорового способу життя саме з позицій циклу наук про культуру (культурознавства).

Серед останніх вітчизняних досліджень з аналізу й вимірювання здорового способу життя слід назвати наукові праці таких вчених як М. Дудко,

Т. Івчатова, І. Карпова [4], М. Іщенко [5], В. Лютов, В. Солдатенко [9] та ін. З-поміж дисертацій останніх років можна виокремити дослідження М.Марценюк стосовно психологічних особливостей розвитку ціннісного ставлення до здорового способу життя [7] (2014 р.), Т.Бабюк щодо наступності у вихованні здорового способу життя старших дошкільників та молодших школярів [1] (2013 р.), Н.Земської стосовно особистісної компетентності студентів до здорового способу життя та її корекції засобами фізичної культури [3] (2012 р.) тощо. Водночас існує брак наукових розвідок про здоровий спосіб життя саме з культурознавчих позицій. Власне у вітчизняній науці лише починається системне наукове дослідження феномена культури здоров'я (його розглядають, насамперед з педагогічних позицій, Л. Вовк [2], І. Олендер [6], Д. Ротфорт [8]).

У контексті культури суспільства формування здорового способу життя населення України є водночас і проблемним аспектом, і нагальним завданням. Вказане, зокрема, пов'язано із кризою системи цінностей в нашій країні, причинами якої є вагомі суспільно-політичні й соціально-економічні проблеми [5, с. 17].

Здоров'я можна визначити як стан повного соціального, біологічного і психологічного благополуччя, а також відсутність хвороб і фізичних вад [9, с. 25]. Вказане визначення має дві частини: з одного боку, хвороби і фізичні вади (їх можна оцінити об'єктивно), а з іншого – біологічний, психічний й соціальний стан благополуччя (містить значну суб'єктивну компоненту). Крім того важливо, що компоненти терміну «здоров'я» не є постійними – вони залежить від соціального і культурного рівня, а також змінюються у просторі й часі.

З точки зору культурології можна запропонувати ряд підходів до оцінки стану здоров'я. У свою чергу ці підходи доцільно об'єднати у дві групи – позитивістську і негативну. Перша передбачає оцінку здоров'я і здорового способу життя як показник якості існування й життєдіяльності людини (кількість років без обмежень, які спричинені хворобами/інвалідністю тощо, рівень суб'єктивної задоволеності життям без хвороб). За негативного підходу стан здоров'я описують у термінах смертності, захворюваності, а також функціональних відхилень. На жаль у суспільній практиці більшості держав світу і України переважно використовується останній, негативістський підхід до вимірювання здоров'я.

Існує значне число апробованих упродовж тривалого періоду методик визначення захворюваності народонаселення. Серед них, зокрема, методи, які передбачають використання даних медичних оглядів, опитувань, спеціальних вибірових досліджень, а також звертань за допомогою у медичні заклади різного рівня й спеціалізації. Водночас кожна із цих методик, маючи певні позитивні риси, не дає вичерпного уявлення про захворюваність населення. Все ж найбільш часто у ході аналізу й вимірювання захворюваності використовують метод вивчення за звертаннями з отримання лікарської допомоги [4, с. 85]. Водночас не можна стверджувати, що ця методика підходить для дослідження здорового способу життя.

Можна напевно стверджувати, що до здорового способу життя, на відміну від захворюваності, не можуть бути у повній мірі застосовані методики вимірювання й аналізу через кількісні показники. Скоріше за все, дослідник, що вивчає особливості здорового способу життя, матиме справу із сукупністю певних нечислових даних. Зокрема, з точки зору культурологічного дискурсу, питання вимірювання здорового способу життя передбачає вивчення таких

специфічних характеристик людини як культура її праці та культура її відпочинку. Адже відсутність такої культури робить людину заручником непродуманого використання власного часу, підштовхує її до шкідливих звичок та зловживань. З іншого боку, високомотивована особистість зі значним рівнем внутрішньої культури буде намагатися кожен період своєї життєдіяльності використати із користю для власного здоров'я.

В якості певної інтегральної методики з дослідження здорового способу життя населення певної держави, в т.ч. і України, можна запропонувати соціологічний аналіз, який би враховував не лише заходи різних груп населення з підтримання на високому рівні власного здоров'я, але й їхні культурні орієнтири, пов'язані зі здоровим способом життя. Особливістю соціологічного аналізу даних проблем є те, що здоровий спосіб життя, культура здоров'я формується й удосконалюється в процесі активної взаємодії всіх суб'єктів, що беруть участь в їхньому становленні й розвитку [6, с. 89]. Соціологічний аналіз дозволяє виділити місце здорового способу життя в системі культурних орієнтирів населення, розглянути основні протиріччя, що виникають при формуванні культури здоров'я у різних груп населення. Також з'являється можливість виділити систему детермінації тієї діяльності людини, яка дозволяє їй успішно опанувати основними вимогами здорового способу життя. Крім того, соціологічний аналіз дозволяє виділити особливості взаємодії родини, органів освіти й охорони здоров'я, засобів масової інформації з вироблення у населення орієнтацій на здоровий спосіб життя.

Паралельно із соціологічним аналізом доцільно застосовувати до даної дослідницької проблематики ще ряд наукових підходів. Так, аксіологічний підхід може дозволити розглянути здоров'я як цінність, визначити його місце у системі життєвих пріоритетів і потреб населення. Системний підхід дає можливість розкрити цілісність феномена здорового способу життя, виявити взаємозв'язки між його структурними компонентами, розглянути здоровий спосіб життя як частину способу життя. Інституціональний підхід дозволяє розглянути родину, освіту й охорону здоров'я як головні соціальні інститути суспільства, розкрити їхню роль і функції у життєдіяльності суспільства й особистості, у формуванні орієнтацій на здоровий спосіб життя.

Роль держави в аналізі та поліпшенні здорового способу життя суспільства полягає у встановленні здоров'я як пріоритетної життєвої цінності, у популяризації «моди на здоров'я». Крім того, засоби масової інформації мають припинити відверто пропагувати шкідливі звички і більше уваги звертати на популяризацію занять фізичною культурою та спортом, формування орієнтацій і установок населення на здоровий спосіб життя. Здоров'я з точки зору культурних цінностей повинно розглядатися науковцями не лише як необхідний для продуктивного життя біологічний компонент, а як система власної активної діяльності людини, спрямованої на постійне зміцнення життєвих сил організму.

Таким чином, культурологічний вимір аналізу здорового способу життя передбачає формування в окремої особи чи соціуму культури здоров'я. Під культурою здоров'я можна розуміти систему духовних цінностей, в основі яких знаходиться ідеал здоров'я, а також система заходів з профілактики різних захворювань шляхом дотримання певного режиму здорової життєдіяльності людини. Власне з позиції культурологічних дисциплін рівень культури здоров'я і може вважатися одним із мірил здорового способу життя.

Список використаних джерел:

1. Бабюк Т. Й. Наступність у вихованні здорового способу життя старших дошкільників та молодших школярів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Бабюк Тетяна Йосипівна; Ін-т пробл. виховання НАПН України. – К., 2013. – 19 с.
2. Вовк Л. В. Формування культури здорового способу життя у студентів спеціальної медичної групи: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Вовк Лариса Вікторівна; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2013. – 20 с.
3. Земська Н. О. Особистісна компетентність студентів до здорового способу життя та її корекція засобами фізичної культури: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / Земська Надія Остапівна; ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника». – Івано-Франківськ, 2012. – 20 с.
4. Івчатова Т. В. Здоровий спосіб життя та рухова активність студентів: / Т. Івчатова, І. Карпова, М. Дудко. – К.: КНЕУ, 2013. – 109 с.
5. Іщенко М. В. Здоров'я людини: фізична культура та здоровий спосіб життя / М. В. Іщенко. – О.: Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2013. – 132 с.
6. Культура здоров'я особистості: курс лекцій / [Олендер І. О. та ін.]. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 194 с.
7. Марценюк М. О. Психологічні особливості розвитку ціннісного ставлення до здорового способу життя: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01 / Марценюк Марина Олексіївна; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – Київ, 2014. – 24 с.
8. Ротфорт Д. В. Формування культури здоров'я молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Ротфорт Діана Вікторівна; Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2014. – 20 с.
9. Солдатенко В. А. Здоровий спосіб життя – основа довголіття / В. А. Солдатенко, В. П. Лютов. – Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. – 52 с.

Палумбо Де Віво І.М.*викладач,**Інститут мистецтв**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника***ДУХОВНА КУЛЬТУРА ГУЦУЛЬЩИНИ В ЖИВОПИСІ**

Загалом, відтворення духовного світу гуцулів в живописі можна розмежувати на шість основних видів, враховуючи попередні етнографічні дослідження [1, с. 14]: календарна обрядовість; родинні звичаї і традиції; міфологічне світосприйняття; вірування у повсякденному житті; мистецтво та фольклор гуцулів (має дві складові: декоративно-прикладне мистецтво та гуцульський фольклор); характерність етнотипів та різновидності психоемоційного стану гуцулів.

Календарна обрядовість – святкування Різдва і Великодня на Гуцульщині, що були досліджені у працях В. Шухевича, В. Гнатюка та ін. За останнє століття значна увага приділена вивченню зимових та весняних календарних свят гуцулів (Різдва, Меланки, гуцульська Розколяда, Великодня, Юрія, проводи на полонину, пора сінокосу). Гуцульські землі вважаються малородючими, здавна у гуцулів найбільш розвинутим є тваринництво (в основному скотарство і вівчарство). Тому великим святом для гуцулів вважаються проводи худоби на полонину, які починаються з середини травня і